

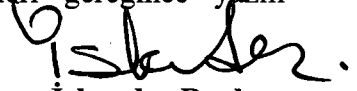

41917

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **11.03.2026**

İskender Bayhan

İstanbul Milletvekili

İstanbul Dudullu Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren Dardanel firmasına ait üretim tesisinde, fabrikanın sushi üretim bölümünün kapatılacağı gerekçesiyle Kasım ayından itibaren 200'e yakın işçi işten çıkarılmıştır. Sözlü bildirimlerle gerçekleştirilen bu işten çıkarmaların ardından Dardanel yönetimi işçilerin kıdem tazminatlarını ödememiş, tazminatların taksitler halinde ödeneceğini beyan etmiştir.

Oysa "küçülme" gerekçesi ileri sürülmesine rağmen, şirketin 2024 faaliyet raporu Çanakkale Ezine Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi yatırımı için 1.950.180.000 TL sabit yatırım tutarlı bir teşvik belgesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu teşvik kapsamında şirkete yüzde 60 vergi indirimi, 5 yıl sigorta primi işveren desteği, yüzde 100 KDV istisnası ve yüzde 100 gümrük vergisi muafiyeti gibi önemli kamu destekleri sağlanmaktadır. Aynı raporda ayrıca 9,1 MW gücünde yeni bir GES projesi için yatırım teşvik belgesi alındığı belirtilmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 29'uncu maddesi, toplu işçi çıkarılması durumunda işverenin en az 30 gün önceden yazılı bildirimde bulunmasını, işçi temsilcileri ile görüşme yapılmasını ve fesihlerin bu bildirimin ardından hüküm doğurmasını zorunlu kılmaktadır. Ancak söz konusu işten çıkarmalarla ilgili olarak şirket tarafından herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Buna karşılık, şirketin faaliyet raporlarında yeni yatırımlar ve taşınma planları ayrıntılı biçimde yer almaktadır. Ezine OSB ve Enez yatırımları büyük kapasite ve satış hedefleriyle anlatılırken Dudullu'daki tesiste işten çıkarmalara gidilmesi, "küçülme" gerekçesinin gerçekte bir daralmayı değil; işgücü destek teşviklerinden yararlanmak amacıyla kadrolu işçilerin tasfiye edilmesini ve fabrikada güvencesiz, geçici çalışmanın hâkim kılınmasını hedefleyen bir sermaye politikasını ortaya koymaktadır.

Fabrika önünde kıdem ve ihbar tazminatlarının tek seferde ve yazılı taahhülle ödenmesi talebiyle mücadelelerini sürdüren işçiler, Dardanel'de çalıştıkları süre boyunca karşılaştıkları çok sayıda hak ihlalini de dile getirmektedir. İşçiler; işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yetersizliği, aşağılayıcı tutumlar, baskı ve mobbing uygulamaları gibi sorunların uzun süredir devam ettiğini ifade etmektedir.

Fazla mesainin gönüllülük esasına dayalı olduğu yönünde imza alınmasına rağmen fiilen zorunlu hale getirilmesi, fazla mesaiye katılmayan işçilere yönelik tehdit ve mobbing uygulanması, üretim hızının artırılmasıyla 10 kişinin yapacağı işin 6 kişiye yaptırılması, mesai ücretlerinin bordrolara eksik yansıtılması ya da hiç ödenmemesi, kadın işçilerin özellikle pazar günü mesaisine kalmadıkları için hedef alınması, iş kazaları sonrasında işçilerin sorumlu tutulması ve prim kesintileri yapılması bu uygulamalar arasında yer almaktadır.

41917

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

İşçiler ayrıca iş sağlığı ve güvenliği bakımından ciddi risklerin bulunduğunu ifade etmektedir. Buna göre fabrikada temizlik işlemlerinde kullanılan ağır kimyasallar üretim devam ederken kullanılmakta, eldiven, gözlük ve koruyucu ekipmanlar yetersiz kalmakta, kimyasal maddeler işçilerin ciltlerinde yanık ve tahrişe yol açmaktadır. Göz yıkama sistemleri gibi acil müdahale ekipmanlarının yetersiz olduğu ve iş kazalarının sık yaşandığı belirtilmektedir. İşçiler ayrıca üretim alanında tuvalete erişim, su içme ve kişisel/özel ihtiyaçlarını karşılama gibi temel ihtiyaçların dahi sınırlandırıldığını belirtmektedir.

Gıda üretimi yapılan bir tesiste temizlik ve kimyasal kullanımına ilişkin kuralların ihlal edilmesi, üretim sırasında temizlik işlemlerinin devam etmesi ve hijyen koşullarının yetersiz olması yalnızca işçi sağlığı açısından değil, aynı zamanda gıda güvenliği açısından da ciddi riskler doğurmaktadır.

Öte yandan işçiler, bazı üretim faaliyetlerinin depo olarak gösterilen alanlarda yürütüldüğünü, denetim yapılacağı zaman ise işçilerin yemekhane gibi farklı alanlarda gösterildiğini ve bazı çalışanlara sivil kıyafet giydirilerek üretimin gizlenmeye çalışıldığını ifade etmektedir. İşçiler ayrıca Bakanlık denetimleri sırasında üretimin ve çalışma koşullarının gerçek durumunun gizlenmeye çalışıldığını ve denetim süreçlerinin adeta bir “gösteriye” dönüştürüldüğünü belirtmektedir.

Bu Bağlamda;

1. Dardanel'in Dudullu Organize Sanayi Bölgesi'ndeki işyerinde 2025 Kasım – 2026 Mart döneminde kaç işçinin iş akdi feshedilmiştir? Fesihlerin ay bazında dökümü, kullanılan fesih kodları ve fesih gerekçeleri nelerdir? 4857 sayılı İş Kanunu'nun 29'uncu maddesi kapsamında “toplu işçi çıkarma” bildirimi yapılmış mıdır?
2. İşten çıkarılan işçilere ait kıdem tazminatlarının ödenmemesi ve bu alacakların sözlü beyanlarla taksitlendirilmesi istenmesi gibi açıkça hukuka aykırı bir süreç işleterek suç işleyen Dardanel hakkında Bakanlığınız idari işlem başlatacak mıdır? İşçilerin kıdem tazminatlarının eksiksiz ve derhal ödenmesi için sorumluluk alarak adım atacak mısınız?
3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişlerince Dardanel'in Dudullu OSB tesisinde 2024–2026 döneminde iş sağlığı ve güvenliği, fazla mesai uygulamaları, ücret ve prim ödemeleri, mobbing ve baskı iddiaları ile tazminat uyuşmazlıklarına ilişkin denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa denetim tarihleri, rapor sonuçları ve uygulanan idari para cezaları nelerdir?
4. Dardanel fabrikalarında yapılan denetimlerin göstermelik olduğu, denetimler sırasında üretimin ve çalışma koşullarının gerçek durumunun gizlendiği yönündeki işçi beyanları hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bakanlığınıza bağlı denetim birimlerinin patronlar tarafından yanıltılmış olabileceği ihtimali araştırılmış mıdır? Bu iddialar karşısında işçilerin kendi seçtikleri temsilcilerin de dinleneceği kapsamlı ve bağımsız bir denetim yapılacak mıdır?

41917

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Dardanel'in Dudullu OSB tesisinde üretim alanı dışına kurulan turnikeler nedeniyle acil durumlarda tahliyenin zorlaşabileceği, işçiler makine başındayken arkadan yapılan kontrollerle işçi sağlığı ve güvenliğinin tehlikeye atıldığı ve üretim işçilerinin ağır kimyasallarla temizlik işlerinde çalıştırıldığı yönündeki iddiaları inceleyecek misiniz? Bu uygulamalar işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatına açıkça aykırı değil midir? Bu konuda kapsamlı bir denetim yapılacak mıdır?

6. Fabrikada gıda üretimi devam ederken chloramin, solvent ve çeşitli sanayi tipi dezenfektanların (311, 401, CF311 vb. kodlu kimyasallar) doğrudan işçilere kullanıldığı ve işçilerin bu kimyasallarla yaklaşık 20 dakika boyunca temas ettiği, ayrıca ortamın -40 dereceye varan soğuk koşullarda ve havalandırma/klima kapalıyken soluyarak çeşitli sağlık sorunları yaşadıkları gerçekliklerini dikkate alıp bir denetim yapacak mısınız? Bu uygulamalar 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile gıda üretiminde hijyen kurallarına ilişkin mevzuata uygun mudur?

7. Bulaşık makinesinin arızalı olduğu, işçilere kısa eldiven verilerek kollarını tamamen kimyasal bulunan küvetlere sokarak bulaşık yıkamak zorunda bırakıldıkları; verilen siperliklerin yetersiz olduğu ve bu nedenle bir işçinin gözüne kimyasal kaçtığı bilinmektedir. Bu uygulamalar 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na açıkça aykırı değil midir? Bakanlığınız bu olay hakkında bir inceleme başlatacak mıdır? Bakanlığınız Dardanel'e bağlı tüm üretim tesislerinde kimyasal maruziyet, havalandırma koşulları ve işçi sağlığı açısından kapsamlı bir denetim başlatacak mıdır?

8. Kârlarıyla rekor kıran şirketlerin, daha fazla yatırım ve büyüme hedefiyle işçilerin iş güvencesini hiçe sayarak "küçülme" gerekçesiyle işten çıkarma yoluna gitmesi bu memlekette bu kadar basit midir? İşçilerin kıdem tazminatlarını alabilmek için kendi imkânlarıyla mücadele etmek zorunda kalması, sıkça dile getirdiğiniz "Türkiye Yüzyılı", "milli kalkınma" ve "güçlü Türkiye" propagandasıyla nasıl bağdaşmaktadır?

9. "Büyüme" anlayışınız, bu ülkenin işçi ve emekçilerinin hak kayıpları ve yoksullaşması pahasına yerli ve yabancı sermayenin büyümesi midir? Bu nedenle mi yaşanan hak gaspları karşısında sessiz kalıyorsunuz?

10. Dardanel ve bağlı ortaklıklarına 2020-2026 döneminde düzenlenen tüm yatırım teşvik belgeleri nelerdir? Her bir belge için belge numarası, düzenlenme tarihi, yatırım yeri, yatırım konusu, toplam sabit yatırım tutarı, öngörülen istihdam ve yararlanılan teşvik unsurları (KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, SGK işveren primi desteği vb.) nelerdir?

11. Çanakkale Ezine Gıda İhtisas OSB yatırımı için kamuoyuna açıklanan 1.950.180.000 TL sabit yatırım tutarlı teşvik belgesinin resmi kayıtları nelerdir? Bu teşvik kapsamında bugüne kadar hangi kamu destekleri kullanılmıştır?

12. Dardanel sayısız teşvik ve vergi indirimi gibi yatırım desteklerinden yararlanırken; işçilerin anlattığı hak ihlalleri, işçi sağlığı ve güvenliği sorunları, fazla mesai dayatmaları ve

41917

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

tazminatların ödenmemesi gibi uygulamalar ortadayken, söz konusu şirket bugüne kadar bu ihlaller nedeniyle neden herhangi bir idari yaptırım ya da ciddi bir cezayla karşılaşmamıştır?

13. Kamu teşvikleriyle desteklenen bir şirketin işçilerin haklarını ihlal eden bu uygulamalarına rağmen etkili bir denetim ve yaptırma tabi tutulmaması, patronlara fiilen dokunulmazlık sağlandığı anlamına gelmemekte midir?

14. Dardanel patronunun işçileri kolaylıkla işten çıkarma ve haklarını gasp etme cesaretini, bugüne kadar işlediği tüm ihlaller karşısında Bakanlığınızın bugüne kadarki sessizliği ve yaptırımsızlığından mı almaktadır?

15. Dardanel'in Dudullu OSB tesisinde 2024–2026 döneminde İŞKUR destekleri (istihdam teşvikleri, kısa çalışma ödeneği, işbaşı eğitim programı vb.) kullanılmış mıdır? Kullanıldıysa program türü, yararlanılan toplam tutar ve yararlanılan işçi sayısı nedir? Söz konusu teşviklerden yararlanmak amacıyla sürekli geçici işçi alıp çıkarma yoluyla bu programların suistimal edildiği yönünde herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

16. 16 Haziran 2025 tarihinde on binlerce işçinin imzasıyla TBMM Başkanlığına sunulan, “barajsız sendika, yasaksız grev, güvenceli iş” taleplerini içeren kanun teklifinin yasal güvenceye kavuşturulması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?